

На данашњи дан 1952. године у Београду је, одлуком владе тадашње ФНР Југославије, основан Музеј Николе Тесле. Смештен у репрезентативном здању саграђеном 1929. делу архитекте Драгише Брашована, отворен је за јавност 20. октобра 1955. Поставка Музеја садржи више од 150.000 докумената, моделе апарата, патенте, макете, библиотеку и мноштво књига, публикација и чланака објављених о генијалном српском научнику и његовом стваралаштву.

Данас је недеља, 5. децембар 2021.

1443 - Рођен је италијански свештеник Ђулијано дела Ровере, од 1503. до смрти 1513. папа Јулије II, највећи покровитељ уметности међу поглаварима римокатоличке цркве. Од Микеланђела Буонаротија, свог блиског пријатеља, наручио је израду фресака у Сикстинској капели у Ватикану, укључујући циновски "Страшни суд", а од Брамантеа реконструкцију цркве Светог Петра у Ватикану, док је Рафаел осликао његове приватне одаје.

1560 - Умро је француски краљ Франсоа II , који је владао само годину дана. Наследио га је брат Шарл IX , за чије владе су започели верски ратови римокатолика и хугенота (француски протестанти, калвинисти).

1791 - Умро је аустријски композитор Волфганг Амадеус Моцарт, један од најгенијалнијих музичких стваралаца у историји. Био је "чудо од детета": у шестој години је написао прву композицију, у осмој сонату, а у 12. оперу под називом "Једноставна превара". Написао је око 600 дела: опере "Фигарова женидба", "Чаробна фрула", "Отмица из Сераја", "Дон Ђовани", "Тако чине све", "Идоменео", "Једноставна превара", симфоније "Хафнер симфонија", "Линцерска симфонија", "Прашка симфонија", "Симфонија у г-молу", "Јупитер симфонија", "Реквијем", "Мала ноћна музика".

1839 - Рођен је амерички коњички официр Џорџ Армстронг Кастер, који је као командант једне коњичке јединице предводио војну кампању 1870-их против индијанских племена у Канзасу, Дакоти и Монтани у име владе САД. Погинуо је у јуну 1876. у бици код Литл Биг Хорна, када су Сијукси под командом поглавице "Лудог Коња", уништили део Седме коњичке и убили сва 264 америчка војника који су учествовали у бици.

1867 - Рођен је пољски државник маршал Јозеф Клеменс Пилсудски, први председник Пољске од 1918. до 1922. и иницијатор рата против совјетске Русије 1920. и 1921. Године 1926. Пилсудски је успоставио војну диктатуру која је трајала до његове смрти 1935.

1870 - Умро је француски писац Александар Дима Отац, један од зачетника фељтонистичког романа. Најпре се истакао романтичним драмама "Анри III и његов двор", "Антони", "Кула Нел", "Кин". Писао је и комедије, али је светску славу стекао бројним романима с мотивима из француске историје: "Три мускетара", "Гроф од Монте Христа", "Краљица Марго", "Двадесет година после", "Краљичин Ђердан", "Црна лала".

1890 - Рођен је аустријски филмски режисер Фриц Ланг, један од најзначајнијих представника експресионизма, мајстор атмосфере, са изразитим осећајем за визуелну нарацију. Пред нацистима је избегао у САД, а крајем педесетих година 20. века долази у Западну Немачку у којој је остао до смрти 1976. Филмови: "Уморна смрт", "Доктор Мабузе", "Нибелунзи", "Коцкар", "Метрополис", "Убица М", "Тестамент доктора Мабузеа", "Само једном се живи", "На дивљем западу", "И целати умиру", "Жена у прозору",

"Министарство страха", "Ранч проклетих", "Људска жеља", "Док град спава", "Изван сваке сумње", "Ешнапурски тигар", "Индијски надгробни споменик", "Хиљаду очију доктора Мабузеа".

1901 - Рођен је амерички режисер, аутор стрипова, филмски аниматор и продуцент Волтер Илајас Дизни, познат као Волт Дизни, творац модерног цртаног филма, добитник 29 Оскара. Пут ка слави отворен му је 1920. кад је осмислио лик Мики Мауса. Његови цртани филмови "Снежана и седам патуљака", "Пепељуга", "Петар Пан", "Бамби", "Пинокио", "Алиса у земљи чуда" и стрипови "Паја Патак", "Три прасета" и други, популарни су и сада широм света. Према његовој замисли уређени су забавни паркови "Дизниленд" у Калифорнији и "Дизниворлд" у Флориди.

1906 - Рођен је амерички филмски режисер аустријског порекла Ото Преминџер, пионир у примени "широког платна". Филмови: "Лаура", "Анђеоско лице", "Кармен Џонс", "Река без повратка", "Човек са златном руком", "Св. Јованка", "Бура над Вашингтоном", "Добар дан туго", "Порги и Бес", "Анатомија једног убиства", "Егзодус", "Кардинал".

1920 - Студије из области шумарства започеле су на Шумарском одсеку тадашњег Пољопривредног факултета Универзитета у Београду. Године 1930. факултет је преименован и од тада носи назив Пољопривредно-шумарски факултет. Тај датум узима се као зачетак Шумарског факултета Универзитета у Београду, који је и формално образован као самостална установа 1949. године.

1926 - Умро је француски сликар Клод Моне, један од оснивача импресионизма. Према његовој слици "Импресија, излазак сунца", изложеној 1874. у Паризу, назив је добио цео сликарски правац, чији је он најдоследнији и најутицајнији представник. Махом је сликао призоре из Париза и околине, при чему су га највише интересовали ефекти светлости на води. Извршио је огроман утицај на европско сликарство.

1927 - Рођен је краљ Тајланда Бумипон Адунђаде, који је на престо ступио 1946. под именом Рама IX.

1929 - Створена је "Витешка организација Соко Краљевине Југославије". У новостворену националну соколску организацију Југославије утопљена су друштва "Југословенски

соко", "Хрватски соко", "Орао" и "Српски соко".

1940 - Умро је чешки виолиниста и композитор Јан Кубелик, који је јавно почео да наступа већ у осмој години живота, стекавши углед једног од највећих виолинских виртуоза свог времена. Дела: "Америчка симфонија у а-молу", шест концерата за виолину и оркестар, симфонијске варијације за виолину и камерни оркестар, краће композиције за виолину и клавир.

1956 - Британске и француске трупе почеле су повлачење из Египта (Суецког канала), након претрпљеног неуспеха у Суецком рату.

1962 - САД и Совјетски Савез постигли су договор о мирољубивом коришћењу васионе.

1967 - Умро је српски класични филолог Милош Ђурић, члан САНУ, председник Српске књижевне задруге и уредник часописа "Жива антика", један од водећих хелениста 20. века. Објавио је више од 200 радова из класичне књижевности и филозофије. Дела: "Видовданска етика", "Философија панхуманизма", "Рационализам у савременој немачкој философији", "Проблеми философије културе", "Историја хеленске етике", "Огледи из грчке философије уметности", "Аристотелово етичко учење", "Из хеленских ризница", "Платонова академија и њен политички рад", "Софисти и њихов историјски значај", "Историја хеленске књижевности".

1973 - Умро је шкотски физичар и проналазач Роберт Вотсон Ват, проналазач радара. Ват је радар први пут јавно приказао 1935. и његов уређај омогућио је откривање и одређивање положаја помоћу радио таласа.

1977 - Египат је прекинуо односе са Сиријом, Либијом, Алжиром, Ираком и Јужним Јеменом, арапским земљама које су се жестоко успротивиле започетом мировном процесу између Египта и Израела.

1978 - У Ирану је избио талас протеста против шаха Резе Пахлавија, који су подстакле исламске верске вође, а због масовних штрајкова производња нафте готово је

преполовљена.

1983 - Умро је амерички филмски режисер Роберт Олдрич. Снимао је трилере, вестерне, филмове страве, психолошке драме и комедије. Филмови: "Шта се догодило с Беби Дзејн?", "Вера Круз", "Апач", "Дванаест жигосаних", "Пољубац смрти", "Тихо, тихо Шарлота", "Затворски круг", "Велики нож", "Последњи сумрак", "По закону и пендреку", "Легенда о Лајли Клер", "Грисомова банда", "Убиство сестре Џорџ", "Затворско двориште".

1991 - Хрватски сабор опозвао је Стјепана Месића из Председништва СФРЈ. Приликом повлачења Месић је своју улогу, на том месту, објаснио речима: "Мислим да сам обавио задатак - Југославије више нема".

1995 - Армија Шри Ланке (бивши Цејлон) заузела је Џафну, град на истоименом полуострву, који је пет година био главно упориште тамилских побуњеника.

1995 - Шеф шпанске дипломатије Хавијер Солана званично је преузео положај генералног секретара НАТО, као први Шпанац на челу западног војног савеза.

1996 - Председник САД Бил Клинтон наименовао је Мадлен Олбрајт за прву жену министра спољних послова (државни секретар) у америчкој историји.

2002 - На састанку у Ослу, лидери Шри Ланке и тамилских побуњеника постигли су договор о начину владања том државом после 19 година грађанског рата.

2003 - У експлозији бомбе коју је у приградском возу на југу Русије недалеко од Чеченије активирала исламска терористкиња-самоубица, погинуло је најмање 46 особа.

2005 - Умро је српски књижевник Милутин Дорословац, Мило Дор, један од оснивача "Групе 47" са нобеловцима Хајнрихом Белом и Гинтером Грасом. После Другог светског

рата напустио је Србију и већи део живота провео је у Бечу. Дела: романи "Мртви на одсуству", "Сећање само", "Бели град", "Сва моја браћа", "Пуцњи из Сарајева", есеји "Средња Европа: мит или стварност".

2007 - Умро је Дан Јосиф, челник револуције у Румунији 1989. када је оборен режим Николае Чаушескуа.

2007 - Умро је Карлхајнц Штокхаузен, немачки композитор. По многима контроверзан, био је познат по револуционарном приступу музичком стваралаштву. Студирао је у родном Келну и у Паризу. Одбациван је, али и уздизан као водећи теоретичар озбиљне западне музике 20. века. Највише је компоновао за електронске инструменте. Дела: "Контакте", "Тренуци", "Химне", "Мантра", "Светло".

2008 - Умро је Алексеј II московски патријарх, шеснаести на трону Руске цркве, која је на ранг патријаршије уздигнута 1589. Алексеј Михаилович Ридигер био је изданак аристократске породице прибалтичких Немаца Фон Ридигер, која је у 18. веку прихватила православље. Школовао се у Санктпетербуршкој духовној академији. Патријарх је постао 1990. Важио је за личност која има утицај у Кремљу. Алексеј II боравио је у Београду током НАТО бомбардовања 1999. и противио се отцепљењу Косова и Метохије од Србије.

2012 - Преминуо је Оскар Нимејер чувени бразилски архитекта. Нимејер, најпознатији по пројекту Бразилије 1960. израдио је бројна архитектонска решења карактеристичног футуристичког изгледа, њих готово 600. Између осталог, радио је на згради Уједињених нација у Њујорку са Ле Корбизјеом.

2012 - Преминуо је Дејв Брубек славни амерички џез пијаниста и композитор, чије се композиције "Тејк фајв" и "Блу Рондо а ла Турк" сматрају класичним делима тог жанра. Његов албум "Тајм аут" био је прва џез плоча која је продата у милионском тиражу.

2013 - Умро је Нелсон Мендела, председник Јужноафричке Републике, од 1994. до 1999. дугогодишњи лидер Афричког националног конгреса (ANC) централна личност борбе против апартејда у Јужној Африци. Активно се бавио политиком почев од позних четрдесетих. Године 1964. осуђен је на доживотну робију "због велеиздаје". Ослобођен

је фебруара 1990. Године 1993. добио је Нобелову награду за мир а наредне 1994. постао је први црни председник Јужне Африке.

2016 - Русија и Кина ставиле су вето на резолуцију Савета безбедности Уједињених нација, којом је предвиђено седмодневно примирје у сиријском граду Алепо. Став званичне Москве био је да би се тиме побуњеницима омогућило да се прегрупишу. Био је то шести пут да је Русија уложила вето на резолуцију Савета безбедности о Сирији од 2011. године.

2017 - Демонстранти у Кијеву ослободили су из полицијског аутомобила бившег председника Грузије Михаила Сакашвилија. Лидер украјинског опозиционог Покрета нових снага и бивши гувернер региона Одеса, ухапшен је због сукоба с централним властима у Кијеву. У Грузији, где је био председник од 2004. до 2013, осуђен је на три године затвора, због злоупотреба, и та земља је тражила његово изручење.

2017 - Међународни олимпијски комитет забранио је Русији такмичење на Зимским олимпијским играма 2018. године, у јужнокорејском Пјонгчангу, након истраге о допингу на Зимским олимпијским играма 2014, што подразумева да представници те земље могу да наступају само под олимпијском заставом.

2019 - Више од 510.000 особа изашло је на улице око 70 градова широм Француске како би протестовали против најављене пензионе реформе. Током демонстрација и штрајка јавни превоз је потпуно обустављен, а догодили су се и сукоби с полицијом.

(РТВ)